

Sprekend humanisme

Uitwerking van het interview met:

Martje van Praag - Hoff (1911 - 1997)

De dato	: 14 februari 1992
Lokatie	: waarschijnlijk bij Martje thuis
Onderwerp(en)	: Jeugd, school, werk, huwelijk met Jaap van Praag, Tweede Wereldoorlog, Humanistisch Verbond, gezin.
Duur interview	: 47.18 minuten (cassette 83 kant A)
Naam en functie interviewer(s)	: Ina Brouwer
Kader/context	: Interview ten behoeve van artikelen in <i>Humus</i> (1992 en 1993)
Datum uitwerking/door wie	: oktober 2013, Marieke Westbroek
Niveau van uitwerking	: Indicatief (tijd, onderwerp en kernzinnen).
Drager	: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband. Opgeslagen op een externe hard disk als WAV bestand WAV-083 A

Respondent: Martje van Praag, geboren Hoff, echtgenote van Humanistisch Verbond- oprichter Jaap van Praag. Overleden 1997. Ze droeg met haar man bij aan de opbouw van het Humanistisch Verbond [zie ook *Humanist*, sept 1997, p. 36].

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
00:27- 01:32	Kinderjaren.	Jaloers op 5 jaar jongere broer.
01:33- 02:19	Familie, lager onderwijs, opleiding ouders.	Ouders alleen lagere school.
02:20- 02:55	Armoede, vakanties Friesland.	Ouders Friezen.
02:56- 06:02	Achtergrond vader, huwelijk ouders.	Vakanties Ermelo.
06:13- 08:12	Achtergrond moeder.	Belang van spreken met ouders over hun leven.
08:13- 09:45	Ontmoeting met Jaap van Praag, die in de zelfde klas van de HBS Amsterdam zat. De rol van toeval.	Op HBS Mauritskade Amsterdam. Wonen in andere buurten. Jaap in Rijnstraat, Martje in Watergraafsmeer.
09:46- 10:31	Politieke gezindheid ouders.	Links van liberalen, na oorlog PvdA.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
10:32- 11:32	Lidmaatschap NBAS.	(nettere AJC) Nederlandse Bond van Abstinente Studerenden
11:33- 13:06	Oordeel over jeugd: gelukkig	Moeilijk in jeugd: voortrekken broer en moeder
13:07- 15:57	Voorvallen in jeugd: piano en pianoles.	De rest van het leven piano blijven spelen.
16:01- 18:10	HBS-B, liever HBS-A (handelsschool),	4 ^e jaar gedoubleerd.
18:11- 18:19	Met 17 jaar was het al aan met Jaap.	Ze wil op zelfde school als Jaap blijven
18:20- 19:13	Elke dag elkaar schrijven	Vriendin <i>postillon d'amour</i> . Jaap schrijft veel over Multatuli. Vrienden.
19:14- 21:47	Godsdienstige gezindheid ouders	Moeder Nederlands Hervormd, vader Doopsgezind. Martje lid Vrije Gemeente
22:07- 22:22	Fysiek contact met Jaap	
22:26- 23:05	Brieven Jaap	Over Multatuli en Schweitzer.
23:11- 24:53	Geloof kwijt in oorlog	
24:54- 25:32	Met 19 jaar eindexamen.	Stoomcursus onderwijzeres.
25:33- 26:16	Werk voor de Vredesbeweging.	Jongeren Vredesacties JVA; Organisatie voor de Vrede 1930.
26:23- 26:44	Opleiding Jaap.	Staatsexamen, studie Nederlands en geschiedenis.
26:45- 30:36	Carrière Martje	Moeilijk werk vinden, loon. 4 jaar onderwijzeres, daarna steno en typewerk bij uitgeverij Contact. Vriendin Arie Blom.
30:37- 30:55	Typewerk voor Jaap.	
31:00- 33:14	Carrière Jaap	Carrière vader Jaap. Kuitert.
33:15- 33:24	1936: huwelijk	
33:25- 34:31	Baan bij Uitgeverij Contact	Huisvesting Contact: Prinsengracht.
34:35- 35:37	Carrière Jaap	Docent kadercursussen SDAP
38:31- 38:47	Goedkeuring voor interview	

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
38:50- 43:36	Carrière Jaap. Martje's verwachting van het leven	1934: Jaap redactiesecretaris socialistisch blad <i>Fundament</i> 1938: verhuizing naar Dordrecht en Martje stopt met werk.
43:37- 45:32	Crisis, oorlog	1940: geboorte eerste kind Eric, erg druk mee. Geldaangelegenheden. Martje vindt niet dat zij zo'n interessant leven heeft gehad.
45:33- 47:00	Ontslag Jaap	Omdat hij Joods was; hij werkt thuis aan dissertatie. Geld van verzet tijdens onderduik.
47:04- 47:17	Zwager (Hein Vrind) doodgeschoten door Duitsers	Hein Vrind werd 1942 gefusilleerd als verginging voor een aanslag van het verzet.